

EXPRESS POMORSKI

Abonament miesięczny w ekspedycji 2.— zł., w agenturach 2.15 zł., na pocztach już i odnoszenie do domu 2.34 zł., pod opaską w Polsce 3.50 zł., w innych krajach 4.50 zł. — Abonament kwartalny w ekspedycji 6.— zł., w agenturach 6.45 zł., na pocztach już z odnoszeniem do domu 7.01 zł., pod opaską w Polsce 10.50 zł., w innych krajach 14.— zł. — W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidywanych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na str. 7-lamowej 15 gr. od miejsca milimetrowego, na str. pierwszej 60 gr. od miejsca milimetr., na str. trzeciej i drugiej 40 gr. od miejsca milimetr., Ruch towarzyszy 20 gr. od wiersza tekstowego. — Ogłoszenia tłumaczone, skomplikowane, z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 25 procent nadwyżki — Z innych krajów 200 proc. nadwyżki. — Konto Pocztów, Kasy Oszczędności, Poznań 201060. — Ogłoszenia płatne natychmiast. — Adres administracji: Toruń, Piekary 14 - Telef. 647. — Za ręko pisy niezamówione redakcja nie odpowiada. — Adres redakcji: Toruń, Piekary 14 - Telefon 647

Rok II

Toruń-Bydgoszcz-Grudziądz, niedziela 28 marca 1926 r.

Nr. 83.

POWIATOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI W TORUNIU

instytucja prawa publicznego o popularnej pewności oszczędności od jednego złotego począwszy, a zwłaszcza wkłady dla małoletnich, młodzieży szkolnej i związków zawodowych. Przyjem Kasa prowadzi rachunki bieżące i przelewowe oraz skutecznie przekazy i inkaso na wszelkie miejscowości w Polsce za minimalną prowizję. --- Za zobowiązania Powiatowej Kasy Oszczędności odpowiada powiat toruński całym majątkiem i dochodami.

Przewodniczący Zarządu:
Starosta (-) A. CZARLIŃSKI

Widmo przesilenia błąka się po Sejmie

Dzień narad i konferencji -- bez rezultatu
Co będzie dziś?

Ostre rozdziewki w łonie gabinetu na tle programu równowagi budżetowej weszły w dniu 25 b. m.

w stadium krytyczne.

Horyzont polityczny pod wieczór tego dnia przesłoniły gęste chmury powikłań międzypartyjnych. W kuluarach sejmowych poczęto dość przejrzyście przebąkać, że...

przesilenie rządowe wisi w powietrzu.

Oto historia dnia:

MINISTROWIE POLITYCZNI RADZA...

O godz. 10 rano zebrała się Rada Ministrów. W czasie jej obrad parlamentarni ministrowie pod przewodnictwem p. premiera Skrzyńskiego usiłowali ustalić

też kompromisu w sprawach urzędniczych,

które stały się ośrodkiem sytuacji.

Też te sprowadzone zostały do zasady, iż w przewidywanym czasie najniższe uposażonych pracowników przywrócone zostałyby do poziomu z grudnia r. ub.; wyżej uposażeni podlegliby wzrastającej redukcji pobo- rów, aż do 10 proc. gaży.

Pozatem omówiono ogólne zasady realizacji podatku majątkowego,

na co należą stronnictwa robotniczej lewicy.

Wynik obrad był jednak minimalny. Ministrowie parlamentarni

uchylili się od zaakceptowania też powyższych, zastrzegając sobie porozumienie z klubami. Obrady odłożono tedy do wieczora.

URZĘDNICY ZABIERAJĄ GŁOS.

W międzyczasie prezydium Stow. Urzędników Państw. zgłosiło się do p.p. ministrów Chądzyńskiego, Ziemięckiego, Rączkiewicza i Studzińskiego przedkładając im

swoje poglądy na sytuację.

Postulaty urzędników opiewają: 1) konieczność zwiększenia dochodów państwowych, 2) niedopuszczalność przeprowadzania redukcji mechanicznych, 3) potrzeba unormowania uposażeń w sposób, który

by pozwolił na przetrwanie obecnych ciężkich warunków pracownikom państwowym.

Ostrzegli oni członków rządu, iż

wśród urzędników panuje podniecenie,

które należy brać pod uwagę...

STRONNICTWA RADZAJĄ

GŁOS NAR. PARTJI ROB.

W godzinach obiadowych i poobiednich zebrały się kluby parlamentarne N.P.R. i P.P.S. Klub parlamentarny N.P.R. po obradach wydał komunikat w którym czytamy:

Klub Parl. N. P. R. odbył w dniu 25. III. 26. posiedzenie przy udziale p. Ministra Kolei, Chądzyńskiego, pod przewodnictwem prezesa Popiela — na którym omawiano sytuację polityczną w związku z projektem przewidywanym budżetowego na kwiecień b. r.

W wyniku dłuższej dyskusji przyjęto do wiadomości sprawozdanie prezesa Klubu, posła Popiela, i ministra Chądzyńskiego — i zaakceptowano dyskusję zmierzającą do zażegnania wytworzonych w łonie rządu trudności na gruncie znacznego poparcia uposażeń pracowników państwowych w stosunku do I kwartału b. r. — zakreśleniem dla rządu terminu 15 kwietnia dla zasadniczego opracowania planu polityki finansowej rządu koalicyjnego, gwarantującego stałość i większą jednolitość działania.

CO MÓWI POSEŁ POPIEL?

Późnym wieczorem prezes N. P. R., poseł Popiel, oświadczył dziennikarzom, iż Narodowa Partia Robotnicza nie życzy sobie rozbięcia rządu i koalicji

na gruncie rozbieżności w sprawach jednomiesięcznego przewidywania i że będzie oddziaływać w kierunku kompromisu wśród stronnictw.

Opinia społeczna — mówił poseł Popiel — nie rozumiałaby nigdy, że wielkie walory koalicji nie są w stanie przezwyciężyć chwilowych trudności w sprawach budżetu kwietniowego. Musimy podjąć wysiłek zasadniczego i na dłuższą metę zamierzonego skonsolidowania programu koalicji w dziedzinie finansów i polityki gospodarczej.

Gdyby tu powstały trudności nie do przewyciężenia, wówczas trzeba było uznać, że koalicja przestaje istnieć.

Dzisiaj słów tych nie można by jeszcze wypowiedzieć bez brania nadmiernej odpowiedzialności za losy kraju...

OBRADE P. P. S.

Równocześnie toczyły się obrady C. K. W. i Klubu Parlamentarnego P. P. S.

Jak się dowiadujemy, zarysowały się tam dwa poglądy. Poseł Stańczyk wraz z lewicą P. P. S.

parł do natychmiastowego wystąpienia z koalicji;

poseł Niedziałkowski zgłosił rezolucję, która stawiała jeszcze szereg ultimatywnych postulatów,

ale odkładała decyzję do połowy kwietnia.

Wniosek posła Niedziałkowskiego

przeszedł niewielką większością.

Domaga się on, poza grudniowym poziomem płac na kwiecień i redukcją budżetu wojskowego oraz administracyjnego — także kredytów na roboty publiczne, podniesienia dochodów z monopoli i wreszcie — powrotu Marszałka Piłsudskiego do czynnej służby.

WIECZOREM SYTUACJA SIĘ POGMATWAŁA.

O godz. 7 wieczorem zebrała się Rada Ministrów, aby zbilansować wyniki narad. Wyniki jej sprowadziły

pełne rozczarowanie

porozumienia nie osiągnięto... Nie wyznaczono nawet następnego terminu obrad.

W kuluarach sejmu poczęto rozmawiać

o... kryzysie gabinetowym.

Poszczególni ministrowie i politycy sejmowi pesymistycznie oceniali sytuację. Zwracano powszechnie uwagę na nagłe i zdecydowane

przesunięcie się P. P. S. na nieprzejednane stanowisko, w którym ultimatywnie ujęty został szereg postulatów, o których w niedawnej jeszcze przeszłości stronnictwo to zgola pojednawczo zajmowało stanowisko.

Dzień dzisiejszy niewątpliwie przyniesie wyjaśnienie sytuacji. Problem zwartości koalicji wszedł w stadium rozstrzygające.

Dymisje w M. S. Z.

Z dniem 1 kwietnia ustępuje ze służby w M. S. Z. 36 urzędników średnich kategorii.

Po redukcjach i „reformach” p. St. Zielińskiego za czasów ministerstwa p. Seydy są to pierwsze masowe zmiany w centrali naszej dyplomacji.

Wynikają one z nakazów oszczędnościowych chwili. — i mają analogię z redukcjami, które przeprowadzane są także w innych ministerstwach i urzędach.

W Komisjach sejmowych wra praca

„BUDŻETÓWKA” JEDZIE PEŁNĄ PARĄ

Komisja Budżetowa przyjęła w drugim czytaniu budżet Prezydium Rady Ministrów oraz Najwyższego Trybunału Administr., jakoteż P. A. T.-a, Monitora i t. d. Sprawę

funduszu dyspozycyjnego Prezesa Rady Min... odłożono do trzeciego czytania.

SĄDY PRZYSIĘGLYCH TUŻ TUŻ...

Komisja Prawnicza przyjęła w drugim czytaniu projekt ustawy o sędach przysięgłych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Nic

nie powinno przeszkodzić, aby doniosła ta ustawa jaknajprędzej weszła pod obrady plenum sejmu.

ILU WEZMIEMY REKRUTÓW?

Na Komisji wojskowej starły się dwa poglądy: rządowy, domagający się na rok 1926 — 190 tysięcy rekruta (o 23 tys. mniej, niż w r. 1925) i PPS. oraz Stron. Chłop., którzy dają zgodę jedynie na 150 tysięcy.

Stanowisko to poparły mniejszość słowiańska: białorusini i ukraińcy. Reszta polskich stronnictw głosowała za wnioskiem rządowym.

Dług Europy wobec Ameryki

LONDYN. 25. 3. (PAT.) — Prasa dzisiejsza komentuje obszernie wygłoszone wczoraj przemówienie Churchilla w sprawie długów sojuszników. Dzienniki podkreślają jako szczególne znamienne oświadczenie ministra, że Stany Zjednoczone otrzymują obecnie od Europy na rachunek pokrycia długów

sumę prawie równą sumie odszkodowań niemieckich.

Dzienniki sądzą, że gdy przeprowadzona zostanie konsolidacja wszystkich długów sojuszników, to Stany Zjednoczone będą otrzymywały bezpośrednio i pośrednio co najmniej 60 proc. całkowitej sumy odszkodowań niemieckich.

Ameryka okazuje skłonność do ustępstw

FILADELFA. 25. 3. (PAT.) W wygłoszonym tutaj przemówieniu sekretarz skarbu Mellon oświadczył, iż

odbudowa Europy zależy od konsolidacji długów wojennych.

Mówca uzasadniał zawarte u-

kłady konsolidacyjne, stwierdzając, iż

lepiej jest mieć klientów wypłacalnych, mogących żywić nadzieję na zrobienie korzystnych interesów aniżeli nieustępliwością zmuszać ich do upadłości.

Złoty i Dolar

Wczoraj Bank Polski płacił za dolara 7.90 zł. W obrotach międzybankowych żądano 7.90

RYNEK TOWAROWY.

Na rynku zbożowym znowu znacznie zmalała podaż żyta, przy równoległym wzroście ceny. Dnia 25 b. m. żądano 22,5 zł. do 23 zł. za jeden kwintal żyta kongresowego franco stacja załadowcza. Notowano wyżej

żyto poznańskie — po 28 i wyżej zł. za jeden kwintal stacja załadowcza. Pszenica utrzymała się na wysokości 40 zł. franco Warszawa. Owies osiągnął 24,5 do 25 zł. stacja załadowcza. Jęczmień w zaniedbaniu. Sprzedawano za gotówkę 119 zł. za kwintal franco Warszawa.

Na rynku jajczarskim wbrew oczekiwaniu — żadnego zbytu w hurcie.

Na rynku mięsnym zanotowano wczoraj sprzedaż i ubój: bydła 239 szt. po 85 do 90 gr., cieląt 326 szt. po 1.10 zł. i nierogacizny 999 szt. po cenie 1.50 do 1.95 zł. — wszystko za 1 kg. żywej wagi w hurcie

My, demokracja -- i wy

Spojrzelismy sobie w oczy! Na rumowisku gospodarstwa społecznego, w oparach wielkiej klęski bezrobocia, u pustej skrzyżnicy skarbowej spojrzeliśmy sobie w oczy: my — demokracja społeczna — i wy — świat kapitalistyczno-obszarniczy...

Chodzi o ratunek skarbu! Jesteśmy zgodni — my i wy — że skarb trzeba napęcznieć, budżet — zrównoważyć, walutę — ustalić, produkcję — rozwinąć, kryzys — opanować...

Cele mamy jednakowe. Niema zeszłą dziś w Polsce człowieka, któryby się na wytyczne te nie pisał oburacz...

A jednak — rozchodzimy się co chwila w poglądach! W poglądach na — środki i drogi, do celów tych prowadzące.

Wy — możni i wielcy — równowagę budżetu oprzeć pragniecie na: rozeźnaniu urzędników, obcięciu dla reszty poborów, podniesieniu podatków pośrednich, zniesieniu ustaw robotniczych.

My — demokracja — dalecy jesteśmy od tak jednostronnego pojmowania sytuacji. Głosimy hasła: reorganizacji biurokracji, na zasadach decentralizacji, energicznego poboru podatków, wysiłku t. zw. sfer gospodarczych i łagodzenia, za wszelką cenę łagodzenia przeciwieństw społecznych.

Pomówimy o jednym z zagadnień: o podatku majątkowym. Skądże zrodziła się jego idea? Przecież powstała ona w głowie dzisiejszego monarchisty, b. ministra skarbu z r. 1921, pisał Dr. J. Michalskiego. Toć to jego danina majątkowa — ów jednorazowy hołd benjaminków inflacji wobec sanctuarium pustego skarbu państwa — miał właśnie być satysfakcją zubożonych wobec obdartych i złupionych.

W roku 1923 idea ta odżyła w gabinecie gen. Sikorskiego. Po jego upadku podjął ją jesienią tegoż roku poseł Korfanty w gabinecie spółki Lanckorońskiej. Po krachu rządu posła

Witosa powrócił do tej koncepcji premier Wł. Grabski.

W r. 1924 chodziło o miliard...

O miliard zł. rewindykacji społecznej od tych, którzy: odbudowali fabryki z markowych kredytów rządowych, oczyścili hipoteki przez waloryzacyjne nakazy prof. Zolla, dorobili się fortun na grynderce inflacyjnej, obłowili się na dewaluacji i utyli na krzywdach całego społeczeństwa.

Tuśmy właśnie spojrzeli sobie twarzą w twarz: my — demokracja, mówiąca „Oddaj część nieprawego zysku!” i wy — potentaci — broniący rzekomych praw rzekomego „kapitału wytwórczego”.

Podatek majątkowy miał stać zadośćuczynieniem za rozgrom skarbu w latach 1918 — 1923. Miał naprawić zniszczenia społeczno-gospodarcze i walutowe, spowodowane nieplaceniem w tym czasie bezpośrednich podatków. Miał stać się wyrazem sprawiedliwości społecznej, skruchy wobec państwa i ratunku skarbu...

Podatek ten nie został zapłacony!

Ciężary sanacji, odrabianie rozgromu skarbowego i gospodarczego miał wziąć na swoje barki znów robotnik, pracownik, urzędnik...

Co wpadło w studnię — miało tam pozostać. Niedopłacone podatki mają według zamierzeń stronnictw prawicy „odrobić”; redukcje urzędnicze, obniżka poborów, premje eksportowe dewaluacji, redukcja świadczeń społecznych...

Na rumowiskach gospodarstwa społecznego, u pustych skrzyżnic skarbu państwa spojrzeliśmy sobie oko w oko: my — demokracja społeczna — i wy — świat kapitalistyczno-obszarniczy!

Jedne mamy cele! To prawda!

Ale różniami do nich zmierzamy drogami!

Co jest z bezrobociem na Górnym Śląsku?

Jak wiadomo liczba bezrobotnych na G. Śląsku dosięgła 70 tys.

Szukając sposobów zwalczania bezrobocia, łatwo jest dojść do wniosku, iż w chwili ciężkiego przesilenia gospodarczego i wobec nienormalnych warunków w przemyśle górnośląskim, trzeba jaknajprędzej rozpocząć tam najpilniejsze roboty inwestycyjne.

Ministerstwo R. P. nosi się wprawdzie z zamiarem rozpoczęcia prac nad dostarczeniem wody dla Zagłębia Dąbrowskiego i Górnośląskiego, ostatnia jednak konferencja, jaka się odbyła w tej sprawie w Katowicach, nie przyniosła konkretnych rezultatów.

Państwowe zakłady wodociągowe na G. Śląsku pobierają wodę z szybu „Adolfa” w powiecie Tarnogórskim, a główny rurociąg

przebiega przez terytorjum niemieckie.

Termin przełożenia tego rurociągu

upływa z dniem 15 lipca 1937 r. Na zaopatrzenie G. Śląska w wodę mamy zaledwie kilka lat. Tej ważnej czynności t. j. przełożenia rurociągu,

nie można odkładać do ostatniego terminu i należy do niej jak najrychlej przystąpić.

Za najlepsze źródło pobierania wody, uważana jest rzeka Biała Przemsza.

Chodzi więc w tej chwili o to, aby ustalić, czy przebudowa rurociągów odbywać się będzie na koszt odbiorcy wody czy też Państwa i czy

prace te podejmie prywatna spółka wodna, czy przedsiębiorstwo państwowe.

Przyspieszenie tej sprawy w dużej mierze zależy od Min. Rob. Publ. Jest to rzeczą nieodzowną, jeśli się zważy

skutki rozpoczęcia wspomnianych robót, przy równoczesnej walce z szerzącym się bezrobociem.

Magazynowanie pieniędzy, czy rozbudowa kraju?

Prezenty, czy powinności rządu?

Kontyngent funduszu na rozbudowę na rok 1925, wyniósł: — 49.513.000 zł. Preliminowany zaś wpływ z państwowego podatku od lokali i placów niezabudowanych wyniósł około 36.000.000 — z czego wpłaciły miasta już około 6 milionów zł.

Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał z wymienionego wyżej kontyngentu około 40 milionów złotych, z czego wypłacił 26 milionów zł.

Wpływy z miast preliminowane na 36 milionów złotych wpłynęły do końca kwietnia b. r. Kwota ta równa się prawie kwocie przyznanych przez rząd pożyczek i jest raczej tylko zaliczkowaniem przez Rząd kwoty, którą miasta w najbliższej przyszłości wpłaca.

Widać z tego, że nakładany na obywateli podatek przechowywany jest w Kasie Państwowej i oczekuje na swe przeznaczenie, a sumy wyasygnowane nazywa się tymczasem dotacją rządową (?).

Skoro ustawa o rozbudowie mówi o dotacjach rządu — to powinny one być efektywnie wydane. Rząd powinien dać

40 milionów złotych, co łącznie z preliminowanymi wpływami z miast wyniosłoby kwotę 76 milionów zł., którą należałoby rozdzielić na miasta. W ten sposób można osiągnąć cele przewidziane ustawą „O rozbudowie miast”, można poprawić stosunki mieszkaniowe, przyczynić się do wzmocnienia ruchu budowlanego i połączonego z tem przemysłu oraz częściowo ulżyć sprawie bezrobocia.

Cyfra 40 milionów zł. jako rzekoma dotacja rządowa na cele budowlane oznacza tylko wysokość przyznanych zaliczkowo pożyczek, w rzeczywistości jednak udzielono tylko kredytów w kwocie 26 milionów złotych, a zatem mniej od preliminowanych przez miasta wpływów, wypłatę zaś reszty pożyczek Bank Gospodarstwa Krajowego wstrzymał do kwietnia 1926 roku.

Zbyt opieszale, zbyt powolnie, zbyt ślamazarnie idzie ta akcja kredytowa.

Ludzie budować chcą, czekają na kredyty: a kredyty śpią, śpią snem sprawiedliwego w Banku Gosp. Krajowego...

Co robi Sejm?

Sejm ukończył na posiedzeniu w dniu 25 b. m. dyskusję o stanie więziennictwa. W dyskusji przemawiał tylko p. Piotrowski (P. P. S.), który energicznie odparł ataki posłów komunistycznych na nasze więziennictwo. P. Piotrowski wskazał przytem na

szalejący w Rosji sowieckiej terror,

skierowany przeciw tym robotnikom, którzy nie są wyznawcami bolszewizmu. Wywody p. Piotrowskiego komuniści i ich towarzysze broni z N. P. Chł. jakoteż mnejszości słowiańskie przyjmowali wrogimi okrzykami.

W głosowaniu przyjęto większość rezolucyj Komisji

do sanacji więziennictwa i polepszenia bytu więźniów. M. in. o zezwalaniu więźniom na otrzymywanie wszystkich legalnych czasopism i wydawnictw. Rezolucję o zaprzestaniu translokacji więźniów politycznych odrzucono w imieniu głosowaniu 143 głosami przeciw 122.

W dalszych obradach Izba zatławiła szereg spraw po mniejszej wagi. Przyjęto m. in. poprawki Senatu do Ustawy o pobieraniu podatków bezpośrednich i niektórych opłat skarbowych w naturze (zbożem i węglem). Dalej przyjęto w obu czytaniach ustawę o medalu pamiątkowym za wojny o utrwalenie niepodległości i zabezpieczenie granic Ojczyzny.

Co inni piszą?

Skończyło się na jakiś czas z Genewą! Myśl polityczna, utrudzona jałowymi ekskursjami nad błękitne szwajcarskie jezioro, zwraca się ku kłopotom wewnętrznym, których nie brakuje! Niestety, — nie brakuje!

Budżet, podatki, redukcje, pensje urzędnicze, produkcja, bezrobocie — wszystkie szare a dokuczliwe zmory polskie wypęły z podziemi naszej nędzy, i jęzgotliwie przypominają o sobie.

Zaczął się domowy, rodzinny, kuchenny swar...

„Warszawianka”, jako że jest organem obszarniczego monarchizmu, zwalcza podatek majątkowy:

podatek majątkowy z samej natury swojej uderza w oszczędność i w produkcję, czyli w dwie najpotężniejsze dzwignie bogactwa narodowego. Uderza zaś w formie podatku stałego tem mocniej, że wymaga ciągłych zeznań majątkowych, a więc odstrasza kapital, wypychając go zagranicę.

Obszarnikom tedy niemiła jest myśl „ciągłych zeznań majątkowych”, czyli stały przegląd zmian wartości fortun ludzi zamężnych. Niechaj raczej nie wie urząd podatkowy, kto tam co i kiedy...

Punctum! Żydowski „Nasz Przegląd”, który także wyraża poglądy tych... nienajbardziej szlachetnych, drzy poprostu na myśl, że „nacjonalistyczny socjalizm” rychło wywłaszczy w Polsce wszystkich „kapitałów”:

Najważniejsze przedsiębiorstwa zostały już upaństwowione: koleje, tramwaje, saliny, spirytus, tytoń. Niema najmniejszej gwarancji, że to, co dzisiaj uczyniono z tytoniem jutro się nie stanie z węglem, cukrem etc.

Zaś o tyle jest źle, że

obecnie socjalizm nacjonalistyczny jest u nas bardzo silny; wyznawcami jego są nie tylko pepesowcy, lecz i emperowcy a ponieważ i chadecy, socjalizmowi zaś rolnemu hołdują wszyscy ludowcy. Endecy zaś, choć teoretycznie niby protestują przeciw socjalizmowi, praktycznie popierają wszelkie wywłaszczenia, gdy się one tyczą żydów, Niemców i wogóle obcokrajowców.

Co do tych ostatnich, to jednak warto by, aby żydzi pamiętali o roli endecji przy monopolu tytoniowym. Niejakiego p. Beręgera - Gorczyńskiego popierał wówczas bardzo usilnie niejaki prof. dr. Giąbiński, poseł Z. L. N. To dla przypomnienia...

„Gazeta Poranna Warsz.” nastrojona jest zgoła pesymistycznie.

Wyrownać deficytu budżetowego jedynie na drodze powiększenia dochodów skarbowych — nie sposób. Zwolennicy tej koncepcji sami nawet nie są w stanie wskazać konkretnych źródeł dochodu, któreby niedobór pokryły, nie miądząc wytwórczości. Program oszczędności, osobowych i rzeczowych, narzuca się więc z nieodpartą siłą.

Tak — tak! Obciążony niezamierzonych — uprzywilejowanych bogatych: oto program ludzi, którzy w czasie wyborów 1922 r. zapowiadali chleb po osiem groszy i pełne ubezpieczenia społeczne dla tych, którzy głosować będą na gen. J. Hallera.

Quantum mutator ab illo...

„Robotnik” przygwałdził te różne pomysły i zamysły, pisząc:

Klasy posiadające, w tem poezuciu, że stoi za nimi ich minister skarbu, zupełnie już cynicznie głosiły hasło: nihilizmu podatkowego — oczywiście dla nich tylko! Wszystkie ulgi dla nich, wszystkie ciężary dla mas pracujących — to stało się oficjalną mądrością skarbową.

W związku z powyższem — patrz dzisiejszy artykuł wstępnym „Głosu Codz.”.

A — me!

Z kołowacizny podatkowej

Podatek od spuścizny literackiej

Sprawa opodatkowania spuścizny literackiej wywołała w kołach zainteresowanych niepokój a u szerszego ogółu czytelników duże zdziwienie.

Dla żadnego inteligenta kwestja ta nie budzi wątpliwości. Przecież w biurkach nieboszczyków mogą się znajdować bilety loteryjne.

Czyż te nie mogą być z również dobrym sensem przyjęte do aktywów podlegających podatkowi spadkowemu? Wszak bilety loteryjne może spowodować wygranę. Prawda, że wysokość tej wygranej stoi

pod dużym znakiem zapytania, ale ewentualne zarobki ze spuścizny literackiej po zmarłych pisarzach w równym stopniu są nieuchwytnie. Modny ongi Kra-

szewski coraz bardziej w cień odchodzi — zapomniany dawniej Norwid coraz żywsze budzi zainteresowanie. Pod jednym względem nie mamy wątpliwości. Żywimy nadzieję, że sprawą tą zajmą się

wyższe instancje podatkowe i pouczą kogo należy, że w rzeczach poważnych humorystyka jest niewłaściwa...

Wogóle kwestja podatku spadkowego

wymaga uregulowania.

Wiadome nam są wypadki zrzekania się sched przez szczęśliwych spadkobierców z tego prostego powodu, że wymierzony podatek spadkowy wielokrotnie przewyższał wysokość otrzymanego spadku...

Tęgo rodzaju fakty także nie potrzebują komentarzy...

C. L.

Kopią, kopią i nic nie wykopali

Pracowników Min. Kolei wypożyczyło od magistratu

Jak się „Głos Codzienny” dowiaduje, budowa kolejowego węzła warszawskiego, wskutek braku odpowiednich funduszy

w ostatnim półroczu nie posunęła się zbytnio naprzód.

Obecnie kopie się tak zw. wykop dla linii średnicowej pomiędzy wiaduktem ulicy Towarowej i V posterunkiem. Ziemię zaś wywozi się na nasyp dla stacji Czyste.

Na stacji postojowej Szczepiłowice po zupełnym wykończeniu budynków dla kancelarii warsztatów mechanicznych i dla akumulatorni wskutek braku kredytów, roboty zostały „chwilowo” wstrzymane.

Na stacji Warszawa - Gdańska pracuje się nad wykopem pod budowę komory celnej, a ziemię wywozi się na stoki Cytadeli dla urządzenia parku Traugutta. Oprócz drobnych robót w kilku miejscach prowadzi się

tymczasową eksploatację bocznic

między stacją Warszawa - Gdańska, a mostem Poniatowskiego z odgałęzieniami do Zarządu dróg wodnych i do „Zjednoczenie Żegluga” i do Elektrowni miejskiej.

Jak wiadomo roboty rozpoczęte zostały w roku 1921.

Budowę węzła kolejowego warszawskiego z początku rozłożono na 25 lat.

Stan dotychczasowy miejmy nadzieję przedłuży całą sprawę o kilka lat.

Wskazuje na to choćby ten fakt, iż wszystkiego zatrudnionych jest przy omawianych robotach zaledwie 250 ludzi.

Robotnicy ci rekrutują się przeważnie z zarejestrowanych w P. Urz. Pośrednictwa Pracy i są

wypożyczeni Ministerstwu Kolei przez Magistrat

ponieważ placeni oni są z funduszy dyspozycyjnych magistratu. Place wyasygnowane na wspomniane roboty będą w swoim czasie zwrócone magistratowi przez Min. Kolei.

Z WILNA

Z życia kolejarzy

Zebrań zawiadawców stacji i kierowników ruchu.

W lokalu Związku Kolejarzy Z. Z. P. w Wilnie (ul. Wielka 56) odbędzie się liczne zebranie zawiadawców stacji i kierowników ruchu z Wilna, Porubanki, N. Wilejki, Landwarowa i Rudziszek pod przewodnictwem N. Świdzińskiego z N. Wilejki. Poza sprawami ogólnej natury obchodzącymi ogół kolejarzy, zreferowanymi przez sekretarza Zarządu Okręgowego, zebra-

ni omówili przede wszystkim niskie i niesprawiedliwe zaszerogowanie zawiadawców stacji i kierowników ruchu. W tej sprawie jak i kilku innych ma wystąpić wybrany Zarząd miejscowej fachowej sekcji w osobach: Wł. Rusieckiego i E. Dybko z Wilna, J. Reczyńskiego z Porubanki, J. Suszyńskiego z N. Wilejki i J. Mimińskiego z Landwarowa.

M.

Sochaczew szuka kredytów

Chodzi o ujarzmienie Wisły

Sochaczewski Sejmik powiatowy wystąpił do Mstwa Robot Publicznych z memorandumem, wskazującym na potrzeby kredytowe

w związku z koniecznością podjęcia na terenie powiatu szerokich prac inwestycyjnych

około regulacji nizinnych brzegów Wisły.

Chodzi tutaj o umocnienie lewego brzegu rzeki, który dzięki okolicznościom terenowym ulega podmywaniu przez nurt rzeczny i

wyrządza w ten sposób znaczne straty

mieszkańcom wsi nadbrzeżnych. W szczególności wymaga podjęcia robót ochronnych brzeg Wisły we wsi Grochale W., Mała Wieś, Kromnów oraz Januszewice.

Łączny kosztorys tych robót, któryby pozwolił zatrudnić pewną ilość bezrobotnych, oplewa

na sumę 365 tysięcy zł.

— i o ten kredyt Sejmik Sochaczewski zabiega.

Każdą umowę wartości 5000 zł. zbada Izba Kontroll

Minister spraw wewnętrznych wystosował pismo do wszystkich wojewodów z zarządzeniem, aby nadsyłali do

Okręgowych Izb Kontrolli odpisy wszystkich umów, których wartość wynosi ponad 5.000 zł.

Z muzyki

RECITAL PIESNIARSKI P. ST. SZYMANOWSKIEJ

Jeśli której z naszych śpiewaczek przystoi miano śpiewaczki, reprezentującej prawdziwą kulturę artystyczną, to w pierwszym rzędzie na miano to zasługuje p. Stanisława Szymanowska.

Recital śpiewaczy, z jakim p. Szymanowska wystąpiła w sali Konserwatorium, uwydatnił może bardziej, niż kiedykolwiek te wszystkie znamiona jej kultury. Każda pioska, zaczerpnięta z przebogatej skarbnicy przeszłości, kiedy to zasadniczą podstawą i fundamentem twórczości muzycznej był melodyjny motyw — miała swój wyraz, może częstokroć, w zastosowaniu do rzeczy o ustalonej tra-

dykcji wykonawczej, nieco zbyt indywidualny: wszędzie widniał stygmat kultury artystycznej, bez czego sztuka prawdziwa obejść się nie może.

Jedno tylko życzenie: więcej uwagi na plastykę słowa, większa wyrazistość dykcji, aby tekst był zawsze czynnikiem równorzędnym ze śpiewem, tworząc z nim całość organiczną. Przy wybitnej inteligencji p. Szymanowskiej może to być osiągnięte łatwo; wrażenia będą zupełniejsze, zaś oklaski na każdym następnym recitalu — jeszcze gorętsze niż na ostatnim, o ile program będzie tak samo wartościowy. Bo artystkę darzono oklaskami nie tylko za to, jak, ale i za to, co śpiewała.

Ign. Koss.

P. Andrzejkiewicz ma rację

W bufetach kolejowych — brudno

Władze powinny temu zaradzić

Stacja Białystok, godzina 7 rano. — Na sali poczekalni zjawia się zastęp kobiet i mężczyzn uzbrojonych w miotły i skrzynie do śmieci.

Całą publiczność usuwają, a kto niechce wyjść wymiatają — kurz i pył niemożliwy, bo inaczej i być nie może na dworcu na którym taki ogromny ruch. — Szkoda tylko że cały obfite zastawiony bufet zostaje zupełnie w tej chwili zapomniany. Służba bufetowa korzystając z pustki na sall robi obrachunki i posila się, a szynki, sery, kanapki, ciastka, szklanki, talerze i cały sprzęt — pokrywa się gęstą warstwą pyłu. — gdyby ciastka i tartynki sprzedawaly się na wagę, to właściciel bufetu z pewnością w przeciągu roku zrobiłby kokosowy interes. — Zamiast właściciela bufetu niejednemu doktor zarobi, a niejedna rodzina z doktorem i apteką raz jeden więcej ma do czynienia.

Czy to byłoby tak trudne i kosztowne nakryć wszystko gęstym muślinem i w ten sposób ochronić od zarazków? W sali III klasy, umyślnie się interesowałem, ten — sam obrazek. Czy na wszystkich innych dworcach ten sam obrazek? Co dziwnego, że z zaskazującą szybkością szerzy się gruźlica i inne choroby, a wszelkiego rodzaju „Ligi” bezskutecznie walczą z niemi.

H. Andrzejkiewicz.

Białostockie wiadomości

(Koresp. wł. „Głosu Codzien.”). Białystok, 23 marca.

SPRAWY BEZROBOTNYCH.

Zarząd tut. Obwodowego Funduszu Bezrobocia wystąpił do Gł. Zarządu F. B. z wnioskiem o przedłużenie akcji doraźnej pomocy dla bezrobotnych na m-c kwiecień, oraz o przedłużenie okresu zasiłkowego dla bezrobotnych, zarejestrowanych w Białymstoku i pow. Białostockim, którzy już brali zasiłki przez 13 tygodni, do 17 tygodni.

POMOC LEKARSKA DLA BEZROBOTNYCH.

Komitet Obywatelski pomocy najbiedniejszym zorganizował oprócz pomocy żywnościowej również i pomoc lekarską dla bezrobotnych. Pomocy udziela ją lekarze: dr. Kracowski, dr. Bełdowski i dr. Rabinowiczowa (wewnętrzne), dr. Szajkowska (dziecinne), dr. Walewski (wewnętrzne i skórne), dr. Huszczo (oczu), dr. Klamżyński (oczu, uszu i gardła), dr. Fedorowicz i dr. Rozenal (chirurgja), i dr. Szapiro (kobiece). Kartki do wspomnianych pp. lekarzy wydają: ludności chrześcijańskiej — Magistrat, zaś ludności żydowskiej — gmina żydowska.

KOLEJ OSZCZĘDZA...

Zostały skasowane pociągi Nr. 715, który odchodził z Warszawy o godz. 12 i przybywał do Białegostoku o godz. 16 min. 40 oraz pociąg Nr. 716, który odjeżdżał z Białegostoku do Warszawy o godz. 9 rano.

Xy.

Pogrzeb ś. p. Ignacego Rosnera

Dziś, w piątek, o godz. 1 i pół odbędzie się wyprowadzenie zwłok ś. p. Ig. Rosnera, zmarłego naczelnego redaktora „Nowego Kurjera Polskiego” z domu przy ul. Szpitalnej 12 na Dworzec Główny. Zwłoki zostaną przewiezione do Krakowa i złożone w grobowcu rodzinnym.

Nareszcie coś ciekawego w stolicy

Dziś przemówi radjostacja warszawska

Dziś dnia 26 b. m. od godz. 6 i pół do 10-ej wieczorem nowa 6-cio kilowattowa radjostacja warszawska nadawać będzie próbne audycje. Wymienione produkcje odbywać się

będą celem regulowania aparatury, której montaż nie jest jeszcze całkowicie zakończony i dlatego możliwe są przerwy i skażenia poszczególnych dźwięków.

O. M. N. odpiera zarzuty

Otrzymujemy z prośbą o ogłoszenie:

W ostatnich czasach, bezpośrednio po wyborach do Bratniej Pomocy na Uniwersytecie i Politechnice w Warszawie, Młodzież Wszechpolska, wskutek niepomysłnego dla niej wyniku wyborów, rozpoczęła nie liczącą się z naszymi względami walkę z obozem demokratycznym, przejawiającą się w oskarżaniu go o torowanie drogi „bolszewizmowi” na terenie akademickim.

Zarzuty powyższe są skierowane między innymi przeciwko Organizacji

Młodzieży Narodowej Szkół Wyższych. Uznając tego rodzaju metody za niedopuszczalne, jako wprowadzające niezdrową atmosferę do stosunków akademickich, a zarazem poczuwając się do solidarności z całym obozem demokratycznym, Wydział Wykonawczy O. M. N. oświadcza, iż dalsza współpraca Organizacji Młodzieży Narodowej, na jakimkolwiek polu z Młodzieżą Wszechpolską, w razie kontynuowania tego rodzaju taktyki przez nią, będzie absolutnie niemożliwa.

Nóż redukcji tnie

Kuratorjum łódzkie poddano operacji

Jak się „Głos Codzienny” dowiaduje bawił w Warszawie kurator okręgu szkolnego łódzkiego

w związku z obcietym budżetem szkolnictwa.

Na konferencjach jakie p. kurator odbył z władzami centralnymi, nie tylko że nic nie uzyskał, ale zmuszony jest

wymówić prace 11 urzędnikom

w kuratorjum, gdyż budżet na drugie półrocze ma być — zredukowany o 30 proc.

Jednocześnie dowiadujemy się iż do kuratorjum łódzkiego ma wyjechać

kilku urzędników z ministerstwa,

w związku z utworzeniem tam nowego wydziału szkolnictwa zawodowego.

Po 25 złotych na głowę.

Obieg pieniędzy w Polsce.

Obieg pieniężny w dniu 10 marca r. b. wyniósł 773.5 milj. zł. Większą część obiegu stanowił obieg biletów zdawkowych i bilonu w sumie 406.7 milj. zł. Obieg biletów Banku Polskiego stanowił tylko 366.7 milj. zł.

Na obieg biletów zdawkowych i bilonu składały się: monety srebrne 1 i 2 złotowe na sumę 87.5 milj. zł., bilon drobny niklowy na sumę 52.5 milj. zł. i bilety zdawkowe na sumę 266.8 milj. zł.

Z BOISK SPORTOWYCH.

Prawdziwe „święcone” czeka publiczność sportową stolicy w święta Wielkiej Nocy. Mianowicie przyjeżdża do Warszawy Wisła, która z Polonią rozegra dwa mecze.

Według otrzymanych przez nas wiadomości Wisła ma przyjechać w najbliższym składzie, na jaki ją tylko stać.

Przy tej sposobności zaznaczymy, że z wielu względów, — a zwłaszcza finansowych — byłoby rzeczą wskazaną, aby drużyny stołeczne, — o ile możliwości — rozgrywały mecze z zespołami krajowymi, jak Pogoń lwowska, Warta, Cracovia i t. d. — bo to i taniej kosztuje i, — mówiąc prawdę — więcej daje zadowolenia miłośnikom sportu, aniżeli występy całego szeregu drużyn zagranicznych, których wartość sportowa jest bardzo, i to bardzo często mocno problematyczna.

We Lwowie rozpoczyna się mistrzostwa klasy A dopiero w dniu 10.IV b. r., — z powodu zimna i wogóle złej pogody.

Sprawa lwowskich rozgrywek jest bardzo ciekawa, bo nie wiadomo — jak po ostatniej „wyspie” Pogoni i Hasmoni wyglądać będzie ostateczny wynik rozgrywek w lwowskim okręgu.

W Warszawie najbliższy program sportowy wygląda następująco:

W sobotę, 27 b. m. odbędzie się mecz koszykówki w hali krytej w Agrykoli między AZS-em i YMCA. Na boisku Skry mecz p. n. Orkan — Gwiazda i Skra II — Gwiazda II.

W Parku Sobieskiego Polonia — Korona. O godz. 19.30 pokaz gimnastyki Bucka w Szkole Podchorążych, zorganizowany przez Związek Dziennik i Public. Sport.

WALKI ZAPAŚNICZE W CYRKU WARSZAWSKIM

Wyniki wczorajsze:
1) Lobmayer kładzie w 5 minut Willinga.
2) Brylla — Thomson bez rezultatu.
3) Grüneisen zwycięża Tresslera w 15 min., zaś
4) Garkowienko Karscha w 43.

DZISIAJ WALCZA:

1) Garkowienko — Kavan;
2) Orłow — Tressler;
3) Brylla — Solar;
4) Grüneisen — Willing;
5) Pinecki — Wildman.

NPR. w obronie Ziemi Zachodnich.

Na wniosek posła Herca uchwalono rezolucję następującej treści:

„Rada Naczelna N. P. R. stojąc w obronie Kresów Zachodnich Rzeczypospolitej wzywa Klub Parlamentarny N. P. R. do przedłożenia Rządowi zasadniczego żądania, przeprowadzenia gruntowej rewizji programu polityki niemieckiej, a mianowicie do:

1) bezwzględnego tępienia irredenty niemieckiej na Kresach Zachodnich,

2) prowadzenia stanowczej polityki Rządu na Kresach Zachodnich pod względem politycznym, gospodarczym, kulturalnym i oświatowym,

3) kontynuowania wykonania umowy niemieckiej w sprawie opcji i obywatelstwa,

4) kategorycznego przeprowadzenia likwidacji majątków niemieckich,

5) całkowitego zwrotu przez Niemcy wszelkich należnych rent ubezpieczeniowych i odszkodowań polskim obywatelom.

6) wstrzymania wypłaty rent ubezpieczeniowych obywatelom niemieckim, przebywającym zagranicą,

7) warunkowego osiedlenia się obywateli niemieckich w Polsce na podstawie przyszłego traktatu handlowego z Niemcami“.

W zakresie spraw organizacyjnych Rada Naczelna wybrała specjalną komisję z 11 członków której powierzono opracowanie zasad stanowiska stronnictwa w sprawie zmiany konstytucji i reformy ordynacji wyborczej. Do komisji tej wybrani zostali posłowie: Chądzyński, Popiel, Roguszcak, Waszkiewicz, Milczyski oraz inż. Jankowski, Mańkowski, prof. Kulczycki, Antczak, Ballenstedt i Ocioszyński.

Upadek P. P. S. w Zagłębiu Krakowskim.

Runięcie ostatniej twierdzy w Trzebinii.

Od dłuższego czasu P. P. S. głosiła, że Zjednoczenie Zawodowe Polskie i Narodowa Partja Robotnicza połamią sobie zęby, jeżeli w Zagłębiu Krakowskim, gdzie robotnicy mają dość demagogii socjalistycznej, zaczęli masowo porzucać dotychczasowych obrońców, garnąc się pod wypróbowanymi sztandarami ZPP. i NPR. — Ze twierdzenie to było bezpodstawne, wynika z poniższego artykułu, nadesłanego nam z kół robotniczych Zagłębia Krakowskiego. Padła tam bowiem ostatnia twierdza PPS. w Trzebinii, gdzie pepesom zdawało się, że posiadają twierdzę, socjalistyczne Verdun!

Otóż co nam piszą:

Od dłuższego czasu PPS. głosiła, że Zjednoczenie Zawodowe Polskie i Narodowa Partja Robotnicza połamią sobie zęby, jeżeli w Zagłębiu Krakowskim, tak zwanem czerwonym, zechcą budować swą organizację. Stało się inaczej!

Otóż Zjednoczenie Zawodowe Polskie we wszystkich gałęziach przemysłowych w Zagłębiu Krakowskim — Czerwonym, posiada swoje potężne filje, jak również i Narodowa Partja Robotnicza zdobyła 18 gmin w całości, tak że w przeprowadzonych wyborach gminnych, w każdej gminie nie przechodzą całkowicie rańd nasi. Gdzieś niedługo za wodką i za kielbasę, jak to jest zwyczajem ze strony tutaj PPS. ku powołaniu głosów wyborczych —

to się zaplata na 16. Eupeerowców radnych przypada jeden kielbaśnik z PPS.

A przecież przez miesiąc czasu ścigały Związki Klasowe PPS. wszystkich rozbitków swych do Trzebinii, gdzie miała odegrać się ostateczna walka PPS., nazwała bowiem Trzebinę twierdzą swą Verdun.

Wszelkie pogroźki jednak ze strony Związków Klasowych i PPS. spełzły na niczem. Otóż dnia 19 marca padł socjalistyczny Verdun pomimo, że pościągano placówki PPS. i ich dowódcy bo program i praca Zjednoczenia Zawodowego Polskiego i Narodowej Partji Robotniczej zwycięża w każdym zakątku tak zwanego Czerwonego Zagłębia. I najpotężniejsza Huta jaka istnieje w Polsce z wyjątkiem Województwa Śląskiego, która obecnie zatrudnia 1800 robotników, należy do naszego ruchu. Dnia 19 marca po wysłuchaniu referatów kol. Kandory i kol. Kabaly w sali Sokoła uchwalilo rezolucję, wyrażającą niezauwanie do Związków Klasowych. Ani jeden przywódca ze strony PPS. nie odważył się podnieść ręki przeciw rezolucji.

Zjednoczenie Zawodowe Polskie i Narodowa Partja Robotnicza rozwija się na terenie Małopolski wspaniale, bo naród robotczy zrozumiał, że przez obiecani i frazesy PPS. wszystko utraciła i tylko Zjednoczenie Zawodowe Polskie i Narodowa Partja Robotnicza są jedyną organizacją stojącą w obronie robotnika.

Bezrobotni bądźcie ostrożni!

Nie wszyscy ofiarowujący wam pracę chcą waszego dobra.

W związku z bezrobociem znacznej liczby pracowników umysłowych i robotników znajdujących łatwy posłuch wszelkiego rodzaju pogłoski, szerzone często w celach wyzysku, o korzystnych widokach pracy i osadnictwa w niektórych krajach Między innymi wywołały znaczne zainteresowanie ulotki reklamacyjne o tygodniku „Międzynarodowy Rynek Pracy”, wydanym rzekomo przez biuro niejakiego O. E. Andersa w Hamburgu. Tygodnik ten ogłasza ma posady do objęcia w Brazylii, Kongo i t. p. na warunkach tak dalece korzystnych, że wzbudza wątpliwość co do ich wiarygodności.

Do Urzędu Emigracyjnego zgłosiło się wielu ludzi, którzy wysłali żądany zażadek w sumie 10 zł. na prenumeratę, żaden z nich wszakże tygodnika nie otrzymał. Urząd Emigracyjny zwrócił się wobec tego po wyjaśnienie do Konsulatu Polskiego w Hamburgu, który zawiadomił go, że według informacji władz tamtejszych, przedsiębiorstwo O. E. Andersa nie zostało w policji zgłoszone i, że wpłynęło już kilka zażaleń na działalność tego biura, między in. ze strony jednego z konsulów obcych — wobec czego władze policyjne przeprowadzają dochodzenia.

Ponadto doszły wieści do Urzę-

du Emigracyjnego o istnieniu w różnych miastach biur, trudniących się rzekomo pośredniczeniem posad i ułatwianiem przejazdu do Peru i innych obcych krajów.

Ostrzega się osoby, zanurzające korzystać z usług tych biur, że działalność ich jest sprzeczna z prawem i budzi silne zastrzeżenia co do wiarygodności udzielanych informacji.

Wreszcie wzbudza zaniepokoi-

enie pogłoski o istniejącym jako zagranicą. Wszelkie zapotrzebowania winę jednak w myśli istniejących przepisów, być podane do wiadomości Urzędu, względnie PUPP.

Wobec tego, wszelkie obietnice uzyskania posad, płynące ze źródeł prywatnych, należy przyjmować z ostrożnością i niedowierzaniem i w celu usunięcia możliwości nadużyć, zwracać się do Urzędu Emigracyjnego po informację.

Czego domagają się urzędnicy?

MEMORIAŁ
wręczony przez organizację urzędniczą Panu Ministrowi Skarbu z okazji jego pobytu w Poznaniu.

Główny Związek Urzędników Państwowych, Samorządowych i Komunalnych „Zachodniej Polski”, który obejmuje z wyjątkiem urzędników kolejowych i pocztowych wszystkie dykasterie urzęd., ma zaszczyt przedłożyć niniejszym memorjał z prośbą o łaskawe przyjęcie do wiadomości.

Liczne zebrania ostatnich czasów, oraz wpływające pisma do Głównego Zarządu z całej Polski Zachodniej zdradzają ogromne niezadowolenie i podniecenie umysłu wśród pracowników państwowych, jak na wyższych, tak i niższych stanowiskach służbowych. Na niezadowolenie i rozgoryczenie składają się różne i uzasadnione przyczyny, a mianowicie:

I. Sprawa dalszej redukcji urzędników.

Zgadamy się z Centralnymi Władzami, iż dziś jeszcze w administracji Państwa Polskiego znajduje się nadmierna liczba pracowników, która obciąża zbyt ciężko Skarb Państwa, a temsamem powoduje nadmierne podatki. Godzimy się na konieczną i potrzebną redukcję, prosimy jednakże przy redukcji o łaskawe uwzględnienie poniższych postulatów:

Przy redukcji należałoby nasamprzód:

1) zredukować wszystkie mężatki, których mężowie są bądź to urzędnikami, bądź też posiadają inny zawód.

2) wszystkie panienki, których rodzice mają odpowiednie stanowiska i dochody,

3) wszystkie rozwódki i żony po urzędnikach, które otrzymują bądź to emeryturę, bądź też alimenty przez Sąd przyznane,

4) wstrzymać na razie przyjmowanie wszystkich nowych sił do służby państwowej.

II. Sprawa stabilizacji urzędników państwowych.

Zarząd Związku odnosi się do Pana Ministra z prośbą o jaknajspieszniejsze przeprowadzenie stabilizacji urzędników ze względu na interes ogólny państwa, jak niemniej ze względu na sprawę administracji. — Przy stabilizacji, należałoby w pierwszej mierze uwzględnić wszystkich urzędników, którzy pracują w urzędach od zarania powstania Rzeczypospolitej Polskiej, a z tych przedewszystkiem urzędników, pracujących na kresach, narażonych na największe pokusy ze strony państw zaborczych, które przez agentów swych starają się wykorzystać wyjątkowe położenie danych urzędników w niekorzyść Państwa Polskiego. Znane są nam wy-

padki, iż na ziemiach naszych, a specjalnie znów w powiatach graniczących z państwem niemieckim pokusy te, jak i niepełność o jutro stały się czynnikami powodującymi nie tylko rozgoryczenie, ale wprost zanik uczuć patriotycznych. Zdaniem naszym najlepszym środkiem, przeciwdziałającym takim niezdrowym objawom jest stabilizacja, która dla każdego urzędnikowi pewność o jutro, a temsamem zachęci go do sumiennego i rzetelnego wypełniania nie tylko obowiązków służbowych, ale i narodowych.

III. Sprawa podatku komunalnego.

Na podstawie rozporządzenia do ustawy o podatku dochodowym nakłada się na urzędników począwszy od 15. skali podatku dochodowego, osobną opłatę podatku komunalnego w wysokości 3% od poborów. Podatek ten nakłada się jedynie na urzędników zatrudnionych w b. zaborze pruskim, gdy tymczasem wszystkie inne dzielnice od podatku powyższego są wolne. Ponieważ nie pracujemy jako specjaliści urzędnicy dzielnicowi, ale raczej jako urzędnicy całego Państwa, wnosimy do ministerstwa prośbę o wydanie zarządzenia, na podstawie którego zniesie się podatek komunal. opłacany przez urzędników zatrudnionych w Wielkopolsce, na Pomorzu i Śląsku.

IV. Sprawa podatku na mieszkania.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30. 7. 24 Dz. Ustaw Nr. 69 poz. 673 § 3 ustalono wielkość pomieszczeń, oraz dodatek na mieszkania dla urzędników. VIII gr. uposażeniowej na 2 pokoje, IX—XII uposażeniowej na 1 pokój z kuchnią, XIII—XVI uposażeniowej na 1 izbę.

Taki podział mieszkań w celach wymiaru dodatku mieszkaniowego krzywdzi w wysokiej mierze urzędników, ponieważ mieszkania w budynkach rządowych, objętych po władzach zaborczych, a przeznaczonych do użytku woźnych, a więc funkcjonariuszy XII do XVI gr., obejmowały od 2 do 1 pokoju wraz z kuchnią, zaś dla innych urzędników 3, 4 i więcej pokoi, zależnie od piastowania godności i urzędu. Pomieszczeń bez kuchni wogóle tu nieznano.

Ponieważ już wówczas przy uchwaleniu ustawy o ochronie lokatorów rząd uznał, że urzędnicy z swych bardzo ograniczonych poborów stale wzrastającego komornego opłacać nie będą w stanie, przeto postanowiono im przyznać specjalny dodatek na mieszkanie, w którym to celu art. 25 cytowanej ustawy nałożono na właścicieli obowiązek opłacania osobnego podatku na rzecz Skarbu Państwa.

Według tabeli z dnia 30. lipca 1924 ustalono stawki pełnego komornego przewojennego:

a) dla m. Warszawy od 18 do 200 zł., b) dla b. Królestwa Kongresowego i województw zachodnich od 9 do 136 zł., c) dla woje-

wództw b. zaboru austriackiego od 11 do 189 zł., d) dla b. dzielnicy pruskiej od 8 do 56 zł.

Jak z powyższego zestawienia wynika, otrzymują urzędnicy Zachodniej Polski w stosunku do urzędników innych części Rzeczypospolitej niższe datki mieszkaniowe od 300 do 60%.

Wobec takiego położenia sprawy wnosi Zarząd Związku prośbę o rewizję dodatku mieszkaniowego i przyznanie urzędnikom, zatrudnionym w tutejszej dzielnicy tych samych stawek dodatku mieszkaniowego, jakie stosuje się we wszystkich innych dzielnicach.

Prośbę naszą uzasadniamy tem, że wpływ z podatku od lokali nie zużywa się w całości na dodatek mieszkaniowy dla urzędników tutejszej dzielnicy.

V. Sprawa pomocy lekarskiej.

Zarząd Związku odnosi się do Pana Ministra, z gorącą prośbą o spowodowanie nowelizacji ustawy pomocy lekarskiej, która w pierwszej mierze uprawniałaby:

1) urzędnika na podstawie legitymacji do wolnego wyboru lekarza, 2) dozwalałaby ordynującemu lekarzowi do zapisywania wszelkich lekarstw, których należałoby użyć celem poratowania zdrowia pacjenta, 3) zniesienia obowiązku opłacania czwartej części kosztów lekarstw, jak i szpitalnych, oraz osobnego opłacania kart porady.

Aż do nowelizacji wymienionej ustawy upraszamy Pana Ministra o wyasygnowanie większej sumy na zwrot kosztów poniesionych przez urzędników, a to z powodu tego, iż w Województwie naszym Urząd Zdrowia zalega za rok 1925 ca. 90.000 złotych za istotnie wyłożone koszty przez odnośnych urzędników. Zachodzą takie wypadki, iż naprzykład urzędnik, który miał do żądania zwrot kosztów porodu za rok ubiegły, w bieżącym roku przesyła likwidację za nowy poród. Temsamem w roku bieżącym zaległości wynoszą już przeszło 45 tysięcy zł.

Wobec tego niema najmniejszej nadziei, iż do końca br. zostaną wszystkie wykłady, dokonane z niewystarczających poborów, istotnie zwrócone z ograniczonych kredytów. Szpitale nie przyjmują urzędników chorych, o ile takowi nie są w stanie z góry opłacić kosztów, taksamo i apteki nie wydają lekarstw, o ile nie nastąpi natychmiastowa całkowita zapłata. Wszystko to polega na niewystarczających kredytach i na niemożliwości zwrotu wyłożonych przez urzędników kwot przez Wojewódzki Urząd Zdrowia.

VI. Udzielanie pożyczek na pobory dla urzędników prowizorycznych.

Uważamy, że wysoce krzywdzące rozporządzenie, na podstawie którego urzędnik prowizoryczny nie ma prawa do uzyskania zaliczki na pobory. Skarb Państwa nie ponosiłby przez przyznanie prawa do korzystania zaliczki żadnych strat, ponieważ

zwalnianie urzędników następuje z trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

Wnosimy dlatego do Pana Ministra prośbę o wydanie zarządzenia, na podstawie którego wszyscy urzędnicy prowizoryczni będą mieli prawo do zaliczek przynajmniej 2 miesięcznych poborów.

VII. Sprawa przyznania niższej kolejowej urzędnikom prowizorycznym.

Z wszystkich kategorii urzędniczych tylko urzędnicy administracyjni prowizoryczni nie mają prawa korzystania z ulg kolejowych. Ponieważ urzędnik administracyjny jest nie lepiej uposażony od wszystkich innych i wobec tego, że na przykład intermistyczne siły nauczycielskie, jak i kontraktowi kolejarze oraz personel poczty, korzystają z tych ulg, wnosimy do Pana Ministra prośbę o rozszerzenie tegoż prawa również i na prowizorycznych urzędników administracyjnych.

VIII. W sprawie wstrzymania ruchomej mroźnej.

Od powstania Państwa Polskiego do dnia dzisiejszego szerokie rzesze urzędnicze w rozumieniu potrzeb Państwa, przyczyniały się pracą swą i abnegacją do uzdrowienia Skarbu Państwa Polskiego. Z zaparciem samego siebie, z poświęceniem rodziny swej pracownik państwowy oczekiwał chwili i godziny, kiedy stosunki skarbowe doznają polepszenia, w nadziei, że skończy się jego oplakana dola. W rozumieniu katastrofalnego położenia przy objęciu teki Ministerstwa Skarbu przez Wielm.

Pana Ministra, i związanej z temże położeniem koniecznej redukcji poborów, cały świat urzędniczy bez szemań, w rozumieniu, iż interesy Państwa stoją ponad interesami nietylko jednostek, ale i wielkich zrzeszeń, zgodził się na obniżenie bądź co bądź i na ówczesne czasy nadzwyczaj niskich, boć ledwo na najskromniejsze utrzymanie dozwolających poborów. Minione trzy miesiące wykazały jednakże, iż dalsze obniżanie poborów, resp. podtrzymanie dotychczasowych poborów zaprowadzi urzędnika i rodzinę jego do rozpaczliwej nędzy.

Wobec tego wnosimy imieniem w Związku naszym zorganizowanych członków prośbę o łaskawe zastosowanie od pierwszego kwietnia br. ruchomej mroźnej, stosownie do wskaźnika drożnianego wzrostu drożyzny, z powodu tego, iż utrzymanie stanu obecnego grozi dezorganizacją aparatu administracyjnego, rozwojem depresji w kołach urzędniczych i demoralizacją.

Równocześnie Główny Zarząd Związku wypowiada się przeciw nowelizacji ustawy uposażeniowej z 9 października 1922 r. w obecnych warunkach gospodarczych.

Za Zarząd

Związku Okręgowego Stowarzyszeń Urzędn. Państw. i Samorz. Województwa Poznańskiego.

(—) Jaworski, prezes.

Za Radę Naczelną

Związku Głównego Urzędników Państw., Samorządowych i Komunalnych Zach. Województw

(—) Młokosiewicz wicepr.

(—) Sikorski, gen. sekretarz.

zjanów w Oświęcimiu 3 chłopców;

i) Szkoła Rzemiosł OO. Salezjanów w Krakowie 5 chłopców;

j) w kolegium misyjnym OO.

Oblatów w Lublinie i w Krobi 3 chłopców;

k) w seminarjum nauczycielskim w Toruniu 1 dziewczynkę.

III. w rodzinach na Pomorzu 172 dzieci.

WÓDKI I LIKIERY BACZEWSKIEGO

KRONIKA

Marzec
28
Niedziela

Sobota
Ruperta
Niedziela
N. Palmowa
Poniedziałek
Cyryla

— Co grają w teatrze? Dziś w sobotę premiera wspaniałej opery Leoncavalla „Pajace”. Batutę dierży dyr. Bojanowski. Inscenizował K. Krugłowski. Wieczór użupelni balet układu W. Wierzbickiego.

W niedzielę o godz. 3.30 po pol. (ceny niższe) ostatni raz śli czna operetka Lehara „Miłość cygańska”; w głównej partii wystąpi gościnnie art. opery warsz. p. Marja Bielicka. — Wieczorem po raz 2 „Pajace”.

Występ Dygasa ze względu na konieczność udziału artysty w Warszawie narazie zostaje odwołany.

— Przypominamy dzisiejszą uroczystą akademję ku uczczeniu imienia Józefa Piłsudskiego. Akademja odbędzie się jak już donosiliśmy w sobotę o godz. 6 wiecz. w sali Dworu Artusa. Odczyt wygłosi pos. Anusz.

— Wielka ofiarność wojska na bezrobotnych. — Na skutek apelu Obywatelskiego Komitetu dla bezrobotnych m. Torunia przesyła formacje garnizonu toruńskiego na ręce tegoż Komitetu w miesiącu lutym i marcu b. r. łączną kwotę 881,47 zł.

Niezależnie od powyższego Wojskowa Misja Francuska w Toruniu złożyła do dyspozycji Komitetu sumę 150 zł., co należy z uznaniem podnieść jako sympatyczny dowód zrozumienia do li bezrobotnych przez szczupłe grono Wojskowej Misji Francuskiej.

— Na kuchnię ludową złożyli do Wydziału Opieki Społ. firma M. S. Leiser za styczeń, luty, marzec br. po 100 zł. razem 300 zł., właścicielka apteki radzieckiej p. Michalska 100 zł., urzędnicy Starostwa Krajowego w dniu

Nadużycia w Pomorskiem Stowarzyszen. Rolniczem

Aresztowanie kierownika filija Romana Babiucha.

Pod zarzutem zbrodni oszustwa i sprzeniewierzenia aresztowanym został niejaki Roman BABIUCH z Dąbrowy Górniczej, były kierownik filiji tegoż Stowarzyszenia w Tczewie. Nakaz aresztowania wydała I. Izba karna Sądu Okręgowego w Toruniu na skutek doniesienia Prokuratury Pom. Stowarzyszenia Rolniczego. Szkoda wynosi kilka tysięcy złotych.

imienin p. Starosty Wybickiego 100 zł. Ofiarodawcom Bóg zapłać.

Prezydent miasta.

— Zakaz zabaw, koncertów, dancinów itp. w czasie Wielkiego Tygodnia. Wydział Bezpieczeństwa magistratu toruńskiego komunikuje, że w czasie wielkiego tygodnia od 29 marca do 4 kwietnia br. włącznie nie będzie udzielano żadnych zezwoleń na urządzenie zabaw tanecznych, koncertów, balów, dancinów itp. rozrywki.

— Sprawozdanie z targu na trzode chlewną w Toruniu z dn. 25 bm.: Spędzono na targowicę miejską przy rzeźni 22 świń tucznych, 69 warchlaków, 69 prosiąt. Płacono: świnię tuczną 50 kg. 72—76 zł., warchlaki poniżej 35 kg. 50—60 zł., powyżej 35 kg. 65—75 zł. Prosięta za parę 50 do 60 zł.

— Podrzucenie noworodka. D. 25 bm. o godz. 21.30 znaleziono w sieni przy ul. Szpitalnej 2 noworodka płci żeńskiej. Odstawiono go do lecznicy miejskiej.

— Pożar wybuchł w czwartek po pol. w mieszkaniu domu przy ul. Konopnickiej 20. Zapaliły się firany i żaluzje balkonu. Właściciel domu chcący stłumić pożar, poparzył się poważnie. Przybyła straż pożarna pożar ugasiła i zaopatrzyła poparzonego.

— Kradzieże. P. Foltińska (Przedzamecze 8) zgłosiła kradzież bielizny wartości 800 zł. — P. Lindorfowa (Kochanowskiego 1) doniosła o kradzieży płaszcza damskiego wartości 600 zł.

— Aresztowano: 1 osobnika za waleśanie się; 2 pijaków.

GRUDZIĄDZ. Rafinowana oszustka. Przez czas dłuższy grasowała na bruku grudziądzkim niejaka Cecylja Kowalska-Wiese. Udawała ona spadkobierczynię wielkiego majątku i na ten lep brała wielu młodych mężczyzn, zwłaszcza wojskowych. Każdemu obiecywała małżeństwo i miłość dogonną, co jej nie przeszkadzało puszczać kantem naiwnych, po wypróżnieniu ich trzosiów — i rzucić się w ramiona innych. Rzekomo bogata, młoda i dobrze zbudowana, miała szalone powodzenie

byli nawet tacy, którzy wieszali się chcieli z miłości ku niej.

Ale... tak długo dzban wodę nosi, aż się ucho urwie. Ostatnie oszustwo zaprowadziło Kowalską do więzienia. Na przesłuchaniach podała, że jest wdową po lotniku, który zginął w Bydgoszczy. Policja prowadzi dalsze dochodzenia.

— Poszedł do apteki — po śmierci! Szewc Gustaw Malinowski wszedł onegdaj rano do apteki „pod Koroną” i nagle padł bez życia. Stwierdzono śmierć z powodu udaru serca. Zmarły pozostawił żonę i dwoje małych dzieci.

GDYNIA. Świętokradstwo. Ujęto w kościele tutejszym 13-letnią dziewczynkę Ewę Konieczną z Kamiennej Góry, która od stycznia br. dopuszczała się w kościele tym kradzieży pieniędzy ze skarbanki na chleb św. Antoniego. Pani Maćkowiakowa z Orłowa przytrzymała ją na gorącym uczynku. Dziewczyna przyznała się do kradzieży na razem blisko 600 zł.

WEJHEROWO. Byłego urzędnika tutejszego Urzędu ziemskiego Jana Goryniaka skazał sąd za różne oszustwa na pół roku więzienia. Prócz tego toczy się przeciw niemu śledztwo w sprawie przybrania fałszywego nazwiska.

KALENDARZ ZEBRAŃ.

GRUDZIĄDZ. Zebranie członków filiji NPR. w Grudziądzu odbędzie się w poniedziałek dn. 29 bm. o godz. 6 i pół wiecz. w „Bazarze”. Na zebranie przybędzie prezes Zarządu Wojew. N. P. R. na Pomorze kol. Antczak z Torunia, który wygłosi referat o położeniu politycznym i gospodarczym w Polsce, jak również omówi ważne sprawy organizacyjne dotyczące Okregu grudziądzkiego i samego miasta Grudziądz.

Zatem o liczny udział członków prosi

Za Zarząd: Tutlewski, prezes.

Nakładem Drukarni Robotniczej W. Pawlak i Spółka w Toruniu. Redaktor naczelny: A. Antczak. Redaktor odpowiad.: M. Musiał.

Opieka nad dziećmi na Pomorzu.

Wykaz instytucji i zakładów przy Towarzystwie Opieki nad Dziećmi:

1) Ziobek Pomorski w Toruniu przy ul. Bydgoskiej — 52 dzieci.

2) Schronisko im. gen. Hallera w Ostrowitem pod Golubiem podw. wąbrzeski (58 wraz z poza szkolnemi) — 30 dzieci.

3) Kuchnia mleczna dla niemowląt w Toruniu przy Wałach zaopatruje dziennie 80 dzieci.

4) Ambulatorjum dla dzieci i bezpłatna pomoc lekarska w Toruniu przy Wałach i

5) Poradnia dla matek, bezpłatna, w Toruniu przy Wałach — razem 250.

6) Kolonja Lecznicza dla dzieci w Gdyni nad Bałtykiem na 200 dzieci w ciągu 4 sezonów rocznie — 856 dzieci.

II. Dzieci utrzymywane przez Pomorskie Tow. Opieki nad dziećmi w zakładach:

Pewiński Stanisław

a) w Zakładzie SS. Miłosierdzia w Chelmnie 31 dzieci,

owadzonych przez Pomorskie Tow. z dnia 1. lutego 1926 roku:

b) w Zakładzie SS. Elżbietańek w Grudziądzu 17 dziewczynek;

c) w Zakładzie św. Józefa w Grudziądzu przy ul. Bydgoskiej 24 chłopców;

d) w Zakładzie św. Florjana w Bydgoszczy 6 dzieci;

e) w Zakładzie SS. Miłosierdzia w Lubawie 22 dziewczynki;

f) w lecznicy trachomatycznej w Witkowicach pod Krakowem 14 dziewczynki;

g) w Państw. Szkole Przemysłu w Kościerzynie 4 dzieci;

h) Szkoła Rzemiosł OO. Salezjanów w Oświęcimiu 3 chłopców;

Na nadchodzący sezon wiosenny

plecemy w wielkim wyborze

nowości w konfekcji damskiej, męskiej, dziecięcej i wszelkiego rodzaju materiałach po korzystnych cenach

DOM HANDLOWY M. S. LEISER

Telefon 316

TORUŃ

St. Rynek 34/35

Posiedzenie Rady Miejskiejw środę, dnia 31-go marca 1926 roku
o godz. 6-tej wieczorem**Posiedzenie Wydziałów Administracyjnego i Finansowego**w poniedziałek, dn. 29-go marca 1926 roku
o godz. 6-tej wieczorem.

Porządek obrad wywieszony w ratuszu.

Toruń, dnia 26 marca 1926 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej:

(-) Antezak.

Pomocy prawnej

udziela w sprawach karnych, cywilnych, mieszkalnych alimentacyjnych, rozwodowych itd Wywiad w każdym wypadku. Załatwiam reklamacje, skargi, wszelkie wnioski i tłumaczenia w obcych językach, ADAMSKI, doradca prawny Toruń, ul. Sukleńnicza 9

Na sezon wiosenny

polecam

konfekcję damską:

Płaszcz damski ang. materiał	19.75 zł.
" " Boston najnowsze fason.	26.50 "
" " sukienne wszelkie kolor.	39.50 "
Suknie damskie i dla podłotków modne	14.75 "
Spódniczki damskie ang. mat sport. fason.	7.95 "
Bluzki batystowe, modne desenie i fason.	5.85 "
" rypsove w paski, sport. fasony	6.75 "
Kamizelki damskie, czysta wełna	7.85 "

Nowości wiosenne w wielkim wyborze.

konfekcję męską:

po kompletnem uzupełnieniu zapasów po cenach bezkonkurencyjnych

Ubranka letnie, trwałe materiał	9.50 zł.
" " sportowe	12.50 "
" manczestrowe, gat. i. a.	14.90 "
" wełniane, nadzwyczaj trwałe	19.50 "
Ubrania męskie	od 24.50 "
Palta wiosenne	26.50 "
" gumowe	26.50 "

konfekcję roboczą:

Bluzy	od 3.99 "
Spodnie gatunek I a	4.75 "

Konfekcja moja od najskromniejszej do najwykwintniejszej zastępuje w zupełności ubrania miarowe.

Hurtownia Czesław Buza

Telefon 117. TORUŃ Telefon 117.

Dom wysyłkowy na Pomorze i Wielkopolskę.

RESTAURACJA i KAWIARNIAprzy Parku Miejskim **ASTORJA** przy ulicy Konopnickiej 4

poleca swoje znakomitą kuchnię warszawsko-franc. wieczorem od godz. 8 mej

KONCERT ARTYSTYCZNYpod batutą znanego ulubionego skrzypka-sol. **SYKORY**

Jazzband — Śpiewająca pila. W niedziele i święta od godz. 5-7 Five o'clock z dancinngiem. Danzing. Własna cukiernia. ZARZĄD

LUDWIK KÖNIG

FABRYKA CUKIERKÓW, MARCEPANU PRALINEK i DRAŻTEK

poleca

na nadchodzące święta swoje wyroby dobrej jakości po przystępnych cenach.

FABRYKA Toruń-Mokre. Telef. 443

SKŁAD DETAL. ul. Szeroka 40. Tel. f. 437.

Gdzie idziesz?

Do Jadłodajni „Pod krzywym plecem“

gdzie się dostanie wszelkie potrawy ciepłe na świeżym maśle. W każdą sobotę KONCERT artyst. Pączki, fiaki, nogi wieprzowe, litewskie kartelury oraz wszelkiego rodzaju zakąski. zaprasza najuprzejmiej do Jadłodajni „Pod krzywym plecem“ ul. Strumynkowa przy naroż. Właścicielka

Węgiel górnośl. pierwsz. szczapy i rąbane drzewo

po bardzo niskich cenach polecam

P. Schumann

Skład materiałowy opałow. Toruń, Słowackiego Tel. 964

Uwaga!

Polecam na święta eleganckie

obuwie

sezonowe po bardzo przystępnych cenach celem przekonania się proszę odwiedzić mój Skład.

H. NIEDER

Skład obuwia Szewska 3

NAJLEPSZY PROSZEK DO PRANIA

NADAJE BIELIŻNIE ŚNIEŻNĄ BIAŁOŚĆ J.M. WENDISCH SUK. S.A. TORUŃ

Ludwik Szymański

urzędowy i zaprzysięż. spedytor kolei

Spedycja towaru

koleją, kołmi i wodą własnymi berlinkami i parostatkami.

Transport mebli:

przeprowadzki we własnych, patent. meblow. wozach, wyszkolony fachowy personel.

Magazynowanie:

magazyny z bocznkami kolejowymi, specjalne suche, zdrowe magazyny w śródmieściu do magazynowania mebli, z pełną gwarancją od uszkodzenia i zepsucia.

Zwózka

całowagonow. przesyłek i wypożyczanie koni.

Żegluga:

własne parostatki pasażersko-holownicze.

Holowanie i palowanie tratw

własnymi linami, kotwicami i ludźmi.

Szybkość! — Taniać! — Fachowość!

Żeglarska 3 Toruń Tel. 909 i 914

Domy i magazyny własne. — Oddział w Gdańsku

CINCANO

orgl. Wino Vermouth de Torino

Jakkajkorzystniej w składzie detalicznym i w hurcie

SUŁTAN i Ska NAST.

Szeroka 24 - W. MAĆKOWIAK - Szeroka 24

Rekrutacja Robotników do Francji

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Toruniu zawiadamia, że rekrutacja robotników:

- do kopalń węgla kamiennego,
- do kopalń rudy żelaznej
- do kopalń potasu
- do fabryk
- do rolnictwa, mężczyzn i kobiet (kobiety tylko ponad 21 lat)

na wyjazd do Francji odbędzie się w sobotę dnia 10-tego kwietnia br. o godzinie 14 w lokalu własnym przy ulicy Wały (obok Straży Pożarnej).

Odjazd zakwalifikowanych nastąpi 12 kwietnia br. przez Wejherowo. Kandydaci muszą posiadać wykaz osobisty z fotografią i zaświadczenia z poprzedniej pracy, a kandydaci w wieku od 22 do 28 lat, nadto zezwolenie Powiatowej Komendy Uzupełnień na wyjazd zagranicę.

Wszyscy wojskowi do lat 40 muszą być w posiadaniu książeczki wojskowej.

Zaproszenia

wszelkiego rodzaju wykona szybko i gustownie Drukarnia Robotnicza W. Pawlak i Ska., Piekary 14.

RADION sam pierze!

Każdy powinien wypróbować idealny środek samopiorący.

- Zalety
1. Wystarczy zamoczyć białiznę i gotować ją w „Radjonie“ przez 30 m.
  2. Ręczne tarcie jest zupełnie zbędne i dlatego pranie „Radjonem“ jest najdogodniejsze.
  3. „Radjon“ nadaje białiznie śnieżną białość.
  4. „Radjon“ nie niszczy białizny, bieli bowiem wskutek wydobywania się tlenu przy gotowaniu.

Nie zawiera chlorku ani innych szkodliwych domieszek.

20,000 zł. otrzyma ten, kto udowodni obecność chlorku w „RADIONIE“.

Bezpłatne pokazy prania odbędą się w następujących firmach:

W poniedziałek dnia 29. III. 26 — Bronisław Araczewski — Stary Rynek nar. Szewskiej, We wtorek dnia 30 III. 26. — Eduard Kohnert — ul. Różanna nar. Piekar. W środę dnia 31. III. 26. — Franciszek Kłopecki — ul. Żeglarska 25.

Reklama Jest dźwignią handlu i przemysłu!